

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (andra avdelningen)

den 10 oktober 2014*

”Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Europeiska marknaden för bilglas — Beslut i vilket en överträdelse av artikel 81 EG konstateras — Avtal om uppdelning av marknader och utbyte av kommersiellt känslig information — Förordning (EG) nr 1/2003 — En enda, fortlöpande överträdelse — Deltagande i överträdelsen”

I mål T-68/09,

Soliver NV, Roulers (Belgien), företrätt av advokaterna H. Gilliams, J. Bocken och T. Baumé,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av A. Bouquet, M. Kellerbauer och F. Ronkes Agerbeek, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om, i första hand, ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2008) 6815 slutlig av den 12 november 2008 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.125 – Bilglas), i dess lydelse enligt kommissionens beslut K(2009) 863 slutlig, av den 11 februari 2009, i den mån det berör sökanden och, i andra hand, nedsättning av de böter som sökanden påförts genom beslutet,

meddelar

TRIBUNALEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden N.J. Forwood (referent) samt domarna F. Dehousse och J. Schwarcz,

justitiesekreterare: handläggaren N. Rosner,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 november 2013,

följande

* Rättegångsspråk: nederländska.

Dom

- 1 Genom beslut K(2008) 6815 slutlig av den 12 november 2008 om ett förfarande enligt artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.125 – Bilglas), i dess lydelse enligt kommissionens beslut K (2009) 863 slutlig, av den 11 februari 2009 (sammanfattning i EUT C 173, 2009, s. 13) (nedan kallat det angripna beslutet), konstaterade Europeiska gemenskapernas kommission bland annat att ett antal företag, däribland sökanden, hade överträtt artikel 81 EG och artikel 53 i EES-avtalet genom att under olika perioder från och med mars 1998 till och med mars 2003 ha deltagit i en mängd konkurrensbegränsande avtal och samordnade förfaranden i sektorn för bilglas i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (artikel 1 i det angripna beslutet).
- 2 Sökanden, Soliver NV (nedan kallat Soliver), är en mindre glastillverkare, som är verksam bland annat i bilsektorn. Saint-Gobain Glass France SA, Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG och Saint-Gobain Sekurit France SAS (nedan tillsammans kallade Saint-Gobain), som också väckte talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet (mål T-56/09), är verksamma inom tillverkning, förädling och distribution av material, däribland bilglas. De är helägda dotterbolag till Compagnie de Saint-Gobain SA (nedan kallat Compagnie), som också har väckt talan om ogiltigförklaring av samma beslut (mål T-73/09). Pilkington Group Ltd består bland annat av bolagen Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH och Pilkington Italia SpA (nedan tillsammans kallade Pilkington). Pilkington som också väckte talan om ogiltigförklaring av det angripna beslutet (mål T-72/09) är en av världens största tillverkare av glas och produkter till fönster, särskilt i bilsektorn.
- 3 Asahi Glass Co. Ltd (nedan kallat Asahi) är ett företag som är etablerat i Japan och som tillverkar glas, kemiska produkter och elektroniska komponenter. Asahi innehar samtliga andelar i det belgiska glASFöretaget Glaverbel SA/NV (nedan kallat Glaverbel), och detta innehar i sin tur 100 procent av AGC Automotive France (nedan kallat AGC eller AGC/Splintex). AGC hade före den 1 januari 2004 firmanamnet Splintex Europe SA (nedan kallat Splintex eller AGC/Splintex). Asahi, som är ett av de företag till vilka det angripna beslutet riktar sig, har inte väckt talan mot detta beslut.
- 4 Den undersökning som ledde till det angripna beslutet inleddes till följd av att en tysk advokat, för en anonym klients räkning, tillsände kommissionen vissa skrivelser med information angående avtal och samordnade förfaranden mellan diverse företag med verksamhet inom tillverkning och distribution av bilglas.
- 5 I februari och mars 2005 utförde kommissionen inspektioner i lokaler tillhörande Soliver, Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington och AGC. Kommissionen beslagtogs flera handlingar och datafiler under dessa inspektioner.
- 6 Till följd av inspektionerna framställde Asahi och Glaverbel och de berörda dotterbolagen (nedan tillsammans kallade Asahi och Glaverbel) en ansökan om immunitet mot eller nedsättning av böter i enlighet med kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 45, 2002, s. 3). Den 19 juli 2006 avslogs denna ansökan om villkorlig immunitet mot böter av kommissionen, vilken dock underrättade Asahi och Glaverbel om att den avsåg att tillämpa en nedsättning på 30–50 procent av de böter som normalt skulle ha påförts företagen och detta i överensstämmelse med punkt 26 i kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden.
- 7 Från den 26 januari 2006 till den 2 februari 2007 riktade kommissionen diverse skrivelser med begäran om upplysningar till sökanden och till Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington, Asahi, Glaverbel och AGC, i enlighet med artikel 18 i rådets förordning nr 1/2003 (EG) av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EGT L 1, 2003, s. 1). De berörda företagen besvarade dessa skrivelser.

- 8 Vidare riktade kommissionen på samma grund skrivelser med begäran om upplysningar till flera biltillverkare, en italiensk busstillverkare och två yrkessammanslutningar i glasindustrin som också besvarade skrivelserna.
- 9 Den 18 april 2007 antog kommissionen ett meddelande om invändningar angående en enda, fortlöpande överträdelse som bestod i avtal och samordnade förfaranden mellan tillverkare av bilglas, i syfte att fördela kontrakt om leveranser till biltillverkare. Detta meddelande om invändningar delgavs Soliver, Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington, Asahi, Glaverbel och AGC. Vart och ett av de företag som meddelandet om invändningar riktade sig till fick tillgång till handlingarna i ärendet och anmodades av kommissionen att ge uttryck för sina synpunkter härvidlag. Ett muntligt hörande i vilket alla nämnda mottagare av beslutet deltog ägde rum den 24 september 2007.

Det angripna beslutet

- 10 Kommissionen antog det angripna beslutet den 12 november 2008. Vad gäller Soliver fann kommissionen att företaget hade deltagit i överträdelsen mellan den 19 november 2001 och den 11 mars 2003 (artikel 1 d i det angripna beslutet). Kommissionen påförde Soliver böter uppgående till 4 396 000 euro (artikel 2 d i det angripna beslutet).
- 11 Vad avser Saint-Gobain och Compagnie konstaterade kommissionen att de hade deltagit i de avtal och samordnade förfaranden som nämns ovan i punkt 1 mellan den 10 mars 1998 och den 11 mars 2003 (artikel 1 b i det angripna beslutet) och ålade dem böter på 896 miljoner euro med solidariskt betalningsansvar (artikel 2 b i det angripna beslutet).
- 12 Vad gäller Asahi och dess dotterbolag som är verksamma inom bilglassektorn, villas deltagande i överträdelsen fastställdes till perioden mellan den 18 maj 1998 och den 11 mars 2003 påfördes böter uppgående till 113,5 miljoner euro med solidariskt betalningsansvar (artikel 1 a och artikel 2 a i det angripna beslutet).
- 13 Kommissionen fastställde slutligen att Pilkington hade deltagit i de omtvistade avtalen och samordnade förfarandena mellan den 10 mars 1998 och den 3 september 2002 (artikel 1 c i det angripna beslutet). Den påförde denna koncern böter på 370 miljoner euro (artikel 2 c i det angripna beslutet).
- 14 I det angripna beslutet utgår kommissionen från att det karaktäristiska för bilglasmarknaden, det vill säga betydande tekniska krav och hög innovationsnivå, gynnar stora, integrerade och internationellt verksamma leverantörer. AGC, Pilkington och Saint-Gobain räknas till världens främsta tillverkare av bilglas och de täckte vid tidpunkten för antagandet av det angripna beslutet tillsammans omkring 76 procent av den globala efterfrågan på glas avsedd för marknaden för den första monteringen (monteringen av bilglas i fabriken när fordonet sätts ihop). Kommissionen har även uppgett att det förekommit en anmärkningsvärd mängd kontakter mellan medlemsstaterna och de medlemsstater i Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som ingår i EES i bilglassektorn. Biltillverkarna förhandlar för närvarande fram inköpsavtal för leverans av bilglas på EES-nivå.
- 15 Det framgår vidare av det angripna beslutet att de leverantörer av bilglas som åsyftas i kommissionens undersökning fortlöpande har följt sina respektive marknadsandelar under överträdelseperioden inte endast per "fordonskonto", det vill säga med hänsyn till försäljningsbeloppet per fordonsmodell, utan även totalt med alla fordonskonton sammantagna.
- 16 Pilkington, Saint-Gobain och AGC (eller AGC/Splintex) (nedan kallad klubben) deltog i trepartsmöten, ibland benämnda "klubbmöten". Dessa möten, som arrangerades i tur och ordning av nämnda företag, ägde rum på hotell i olika städer, i privata bostäder tillhörande anställda i dessa företag och i lokaler

tillhörande yrkessammanslutningen Groupement européen de producteurs de verre plat (GEPVP, Föreningen för europeiska planglastillverkare) och i lokaler tillhörande Associazione nazionale degli industriali del vetro (Assovetro) (nationella föreningen för glasföretagare).

- 17 Även bilaterala möten eller kontakter anordnades mellan dessa konkurrenter i syfte att diskutera leverans av bilglas till modeller som var under tillverkning och förbereda leveranser för framtida modeller. Dessa olika möten eller kontakter rörde utvärdering och uppföljning av marknadsandelar, fördelning av bilglasleveranser till tillverkare, utbyte av information om priser och annan kommersiellt känslig information samt samordning av dessa olika konkurrenters strategier i fråga om prissättning och leveranser till kundkretsen.
- 18 Det första av dessa bilaterala möten i vilka Saint-Gobain och Pilkington ska ha deltagit, ägde rum den 10 mars 1998 på hotell Hyatt Regency vid flygplatsen Charles-de-Gaulle i Paris (Frankrike). Det första trepartsmötet ägde i sin tur rum under våren 1998 i Königswinter (Tyskland), i den privata bostad som tillhörde den dåvarande ansvarige för Splintex (AGC) stora konton. Dessa möten hade föregåtts av förberedande kontakter mellan Saint-Gobain och Pilkington, från år 1997, vilkas syfte var teknisk harmonisering av tillverkningen av den tonade ruta som dessa företag tillverkade vad gällde färgen, tjockleken och hur ljuset släpptes igenom. Kommissionen inbegrep emellertid inte dessa kontakter i den omtvistade kartellen, eftersom de väsentligen avsåg ett framskridet skede i planglasets produktionskedja innan det förädlas till bilglas.
- 19 Kommissionen har identifierat närmare 90 möten och kontakter i det angripna beslutet från våren 1998 till mars 2003. Den sista trepartskontakten, vid vilken bland annat Soliver deltog, ägde rum den 21 januari 2003, medan det sista bilaterala mötet hölls under den andra hälften av mars 2003 mellan Saint-Gobain och AGC. Deltagarna använde förkortningar eller kodnamn när de presenterade sig vid dessa möten och kontakter.
- 20 Enligt det angripna beslutet började Soliver att delta i kartellen den 19 november 2001. Soliver hade kontaktats av Saint-Gobain år 2000 för att delta i den omtvistade kartellen. De ursprungliga deltagarna i kartellen, det vill säga Saint-Gobain, Pilkington och AGC, hade i detta syfte utnyttjat Solivers beroende av råvaruproducenterna i och med att Soliver inte hade någon självständig produktionskapacitet för planglas.
- 21 Enligt det angripna beslutet bestod kartellens övergripande plan i att fördela leveranserna av bilglas mellan deltagarna i kartellen, såväl vad gällde de befintliga leveransavtalen som vad gällde de nya avtalen. Denna plan syftade till att bevara stabila marknadsandelar för deltagarna. För att uppnå det målet utbytte deltagarna under de möten och kontakter som nämnts ovan i punkterna 16–20 information om priser och andra känsliga uppgifter och samordnade sina strategier vad gällde prissättning och leveranser till kunder. I synnerhet samordnades anbuden vid biltillverkarnas anbudsinfordran i syfte att påverka deras val av glasleverantör, eller glasleverantörer i fall av multipla leveranser. Deltagarna förfogade härvidlag över två medel för att se till att den överenskomna leverantören tilldelades ett leveranskontrakt, nämligen antingen att inte lämna något anbud, eller att lämna ett anbud som innebar högre priser än de priser som nämnda tillverkare tillämpade. Korrigerande åtgärder i form av kompensation till en eller flera av deltagarna beslutades om det var nödvändigt för att säkerställa att situationen för det övergripande utbudet på EES-nivå överensstämde med den överenskomna fördelningen. När korrigerande åtgärder skulle påverka pågående leveransavtal, var den procedur som konkurrenterna använde för att justera jämvikten mellan marknadsandelarna att varsko biltillverkarna om att ett tekniskt problem eller en råvarubrist störde leveranserna av de beställda delarna och att föreslå dem att vända sig till en ersättningsleverantör.
- 22 I syfte att bibehålla den överenskomna fördelningen av avtalen kom deltagarna i kartellen vid flera tillfällen överens om att sänka de priser som biltillverkarna skulle få i förhållande till produktivitetsvinsterna eller till och med om att eventuellt höja de priser som tillämpades på

bilmodeller vilkas produktionsnivå var lägre än förväntat. De var också ense om att vid behov begränsa spridningen av information om deras verkliga produktionskostnader till biltillverkarna för att undvika alltför frekventa önskemål om nedsatta priser från deras sida.

- 23 Den samordning som syftade till stabila marknadsandelar möjliggjordes bland annat tack vare öppenheten på bilglasmarknaden. Marknadsandelarnas utveckling beräknades på grundval av produktionskostnader och försäljningsprognoser med beaktande av redan ingångna leveransavtal.
- 24 Kommissionen har uppgett i det angripna beslutet att Asahi och Glaverbel bekräftade att företrädare för Splintex tillsammans med vissa konkurrenter senast från och med år 1998 deltog i verksamhet som var otillåten i konkurrensrättsligt avseende. Vidare ska den omständigheten att Saint-Gobain inte har bestritt riktigheten av de faktiska omständigheterna, såsom de framställts i meddelandet om invändningar, enligt kommissionen förstås som ett godkännande från detta företags sida av kommissionens beskrivning av innehållet i de omtvistade mötena och kontakterna.
- 25 Pilkington, Saint-Gobain och AGC enades enligt kommissionen slutligen, under ett möte som hölls den 6 december 2001, om en ny beräkningsmetod för fördelning och tilldelning av leveranskontrakt.
- 26 Det är på grundval av denna samling indicier som kommissionen har hållit Soliver, Saint-Gobain, Compagnie, Pilkington, Soliver samt Asahi och Glaverbel ansvariga för en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 81 EG och artikel 53 i EES-avtalet.
- 27 De överenskommelser som parterna gjorde sinsemellan utgör enligt kommissionen avtal eller samordnade förfaranden i den mening som avses i dessa bestämmelser, vilka har snedvridit konkurrensen på marknaden för leverans av bilglas. Denna kartell är att anse som en enda, fortlöpande överträdelse, eftersom deltagarna i kartellen har uttryckt sin gemensamma vilja att bete sig på ett bestämt sätt på marknaden och har antagit en gemensam plan avsedd att begränsa deras individuella kommersiella oberoende genom en uppdelning av bilglasleveranser avsedda för privata fordon och lätta nyttofordon samt genom att snedvrیدا priserna på dessa fönsterglas i syfte att säkerställa en övergripande stabilitet på marknaden och att där vidmakthålla artificiellt höjda priser. Frekvensen och den oavbrutna karaktären hos dessa möten och kontakter under en period av fem år fick till resultat att alla stora tillverkare av personbilar och lätta nyttofordon i EES omfattades av kartellen.
- 28 Kommissionen har i övrigt bedömt att det inte fanns något som tydde på att avtalen och de samordnade förfarandena mellan bilglasleverantörerna ledde till effektivitetsvinster eller gynnade de tekniska eller ekonomiska framstegen i bilglassektorn, vilket kunde ha motiverat en tillämpning av artikel 81.3 EG.
- 29 Angående överträdelsens varaktighet, fann kommissionen att Soliver hade deltagit i överträdelsen mellan den 19 november 2001 och den 11 mars 2003. Saint-Gobain och Compagnie hade deltagit i överträdelsen mellan den 10 mars 1998 och den 11 mars 2003. Pilkingtons deltagande fastställdes till perioden mellan den 10 mars 1998 och den 3 september 2002.
- 30 Vad gäller beräkningen av böterna fastställde kommissionen först och främst värdet på den försäljning av bilglas som varje deltagande företag genomfört inom EES direkt eller indirekt i samband med överträdelsen. Kommissionen skilde här mellan flera olika perioder. I fråga om den första perioden, vilken började i mars 1998 och slutade den 30 juni 2000 och betecknades som en period av uppgång, ansåg sig kommissionen endast förfoga över bevis för överträdelsen avseende vissa av de europeiska biltillverkarna. Kommissionen beaktade därför för denna period endast den försäljning av bilglas till biltillverkare för vilken den förfogade över direkta bevis för att de hade varit föremål för kartellen. För perioden mellan den 1 juli 2000 och den 3 september 2002, noterade kommissionen att de tillverkare som varit föremål för kartellen rörde minst 90 procent av försäljningen inom EES. Den drog därför slutsatsen att den sammanlagda försäljningen av bilglas under denna period inom EES av de företag till vilka beslutet riktar sig måste beaktas. I slutet av överträdelseperioden, det vill säga mellan den

3 september 2002 och mars 2003, hade klubbens verksamhet bromsat in efter det att Pilkington lämnat marknaden. Kommissionen beslutade följaktligen att under den perioden endast ta fasta på försäljning till biltillverkare angående vilken den förfogade över direkta bevis för att den ingick i kartellens verksamhet. Ett viktat årligt genomsnitt av dessa försäljningssiffror fastställdes sedan för varje berörd bilglasleverantör, genom att värdet på ovannämnda försäljning dividerades med antalet månader av delaktighet och genom att resultatet av denna division multiplicerades med tolv.

- 31 Kommissionen anförde därefter att den aktuella överträdelsen, som bestod i en uppdelning av kundkretsen, utgör en av de allvarligaste konkurrensbegränsningarna. Med hänsyn till denna överträdelses art, dess geografiska räckvidd och de deltagande företagens sammanlagda marknadsandel fastställdes vid beräkningen av böternas grundbelopp en proportion på 16 procent av varje involverat företags värde på försäljningen, multiplicerat med det antal år som deltagandet varade. Böternas grundbelopp höjdes dessutom med en ingångsavgift på 16 procent av försäljningsvärdet i avskräckande syfte.
- 32 Den 11 februari 2009 antog kommissionen beslut K(2009) 863 slutlig genom vilket det angripna beslutet rättades på några punkter.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 33 Soliver väckte förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 18 februari 2009.
- 34 I samband med att sammansättningen av tribunalens avdelningar ändrades, förordnades referenten att tjänstgöra på den andra avdelningen, och målet tilldelades följaktligen denna avdelning.
- 35 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 12 november 2013.
- 36 Soliver har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara artikel 1 i det angripna beslutet i den mån den berör företaget,
 - ogiltigförklara artikel 2 i det angripna beslutet i den mån den berör företaget,
 - i andra hand, i väsentlig mån sätta ned det bötesbelopp som ålagts företaget, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 37 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska
- ogilla talan, och
 - förplikta Soliver att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

- 38 Soliver har anfört flera grunder. Den första grunden avser att kommissionen gjorde fel när den fann att Soliver hade deltagit i den enda, fortlöpande överträdelse som är föremål för det angripna beslutet. I förevarande fall ska denna grund prövas.

Parternas argument

- 39 Enligt Soliver har kommissionen inte visat, med stöd av en samling precisa och samstämmiga indicier, att Soliver avsåg att genom sitt eget beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som deltagarna i den omtvistade kartellen eftersträvade, att Soliver hade kännedom om de beteenden som planerades eller genomfördes av andra företag i samma syfte eller att Soliver rimligen kunde förutse dem och var berett att godta den risk som detta innebar.
- 40 Förutom att överträdelsen påbörjades fyra år innan de första kontakter som kommissionen har gjort gällande att Soliver är ansvarig för knöts med AGC/Splintex, har Soliver gjort gällande att kommissionen har medgett att Soliver varken medverkade eller företrädde vid något av klubbens många bilaterala möten eller trepartsmöten. För övrigt har inte kommissionen styrkt att Soliver visste att dess beteende ingick i den övergripande plan som de andra deltagarna hade gjort upp i förväg.
- 41 Soliver har i detta hänseende erinrat om att Saint-Gobain, Pilkington och AGC i början av år 2001 samtidigt väsentligen höjde priset för leverans av planglas, vilken är den råvara som Soliver använder sig av för att framställa bilglas. Enligt Soliver gjorde dock inte den omständigheten i sig det möjligt för Soliver att förstå att dessa företag hade ingått utförliga och samordnade avtal gällande dels fördelningen av kontrakt och vilka priser och rabatter som skulle erbjudas, dels gällande utformning och tillämpning av systemen för kontroll och compensation, som för övrigt gällde för alla biltillverkare. Prishöjningen fick inte heller Soliver att inse att de tre stora tillverkarna mycket regelbundet organiserade möten om dessa avtal. På sin höjd går det med hjälp av de handlingar som hittades hos Soliver att fastställa att företaget kände till att andra företag, såsom Saint-Gobain och AGC, hade vissa kontakter som var olämpliga ur ett konkurrensrättsligt perspektiv.
- 42 Enligt Soliver gjorde kommissionen således fel när den bland annat grundade sig på hänvisningar avseende Soliver i de anteckningar som förts av anställda hos Saint-Gobain, Pilkington och AGC, för att fastställa att Soliver var delaktig i kartellen. Dessa hänvisningar förklaras nämligen av att dessa tre stora tillverkare levererade planglas till Soliver och således hade en god kännedom om Solivers produktionskapacitet, och de hade dessutom uppgifter om de biltillverkare som Soliver levererade glas till, såsom Volkswagen och Fiat.
- 43 Soliver anser inte att dess inställning påverkas av någon av de omständigheter som kommissionen har anfört i det angräpnade beslutet eller under domstolsförfarandet. Detta gäller bland annat för det handskrivna protokoll från ett telefonsamtal i maj 2002 mellan en försäljningsansvarig hos Soliver och en företrädare för Saint-Gobain. Varken denna handling eller vissa telefonkontakter med AGC visar att Soliver ingick ett avtal med andra företag som tillverkar bilglas om att dela upp kontrakt avseende leverans av olika delar av glas till Volkswagen Passat. Enligt Soliver framgår det däremot av kommissionens handlingar i ärendet att Saint-Gobain, Pilkington och AGC hade beslutat att detta kontrakt skulle bli föremål för en leveransuppdelning som var likadan som den som hade gjorts för den tidigare modellen av denna bil, vilket således innebar att Soliver skulle leverera glas. Att Volkswagen tilldelade Soliver ett kontrakt om leverans av vissa glasdelar till den nya modellen av Volkswagen Passat förklaras endast av den utmärkta kvaliteten på det glas som företaget hade levererat till den föregående modellen, till ett konkurrensmässigt pris. Det beslutet hade således inget att göra med ett eventuellt avtal om uppdelning av marknaden i vilken Soliver skulle ha varit part. Protokollet visar för övrigt att Soliver inte har deltagit i något avtal som handlar om kontraktet rörande den nya Opel Frontera. Vad slutligen gäller kontraktet rörande Lancia Lybra (fordon som tillverkades av Fiat-koncernen), framgår det endast av protokollet att Saint-Gobain reagerade negativt på Solivers försök att erhålla detta kontrakt. Denna påtryckning visar dock inte på något sätt att Soliver var delaktig i något avtal avseende kontraktet.
- 44 Vad gäller Solivers kontakter med AGC avseende tillverkarna Fiat och Iveco i november och december 2001 har Soliver visserligen medgett att kontakterna var olämpliga, men hävdar att de inte ledde till något rättstridigt avtal. Soliver har tillagt att dessa kontakter i vilket fall

som helst inte hade någon koppling till den kartell som avses i det angripna beslutet. Soliver har dessutom framhållit att AGC, i sina uttalanden i samband med ansökan om förmånlig behandling, framställde Soliver som en utomstående till kartellen mellan de tre stora tillverkarna av bilglas.

- 45 Soliver har slutligen gjort gällande att kommissionen i förevarande mål inte med framgång kan åberopa den rättspraxis som kräver att ett företag som deltar i möten under vilka hemliga konkurrensbegränsande avtal ingås ska ta avstånd offentligt från det som sades på mötena för att undgå ansvar för de aktuella avtalen. Soliver har nämligen hävdade att tillämpning av nämnda rättspraxis är utesluten, eftersom företaget inte deltog i något av klubbens möten och det därför inte var medvetet om dessa systematiska och utförliga avtal som omfattade hela bilglasmarknaden i EES, vilka hade ingåtts mellan Saint-Gobain, Pilkington och AGC.
- 46 Kommissionen har bestritt dessa argument. Soliver var medveten om den generella ram som dessa bilaterala kontakter med Saint-Gobain och AGC ingick i och om den målsättning, att samordna marknaden, som deltagarna i kartellen eftersträvade.
- 47 Kommissionen har understrukit att Soliver hade flera kontakter som kan visa att Soliver var delaktig i den enda, fortlöpande överträdelsen. Dessa kontakter ägde rum i slutet av år 2001 (med AGC), i maj 2002 (med Saint-Gobain) och under första kvartalet år 2003 (med AGC).
- 48 Vad gäller år 2001 har kommissionen angett att det framgår av de förklarande anteckningar som upprättades av före detta direktören för Solivers produktionsavdelning, att en av dess representanter, D., diskuterade med AGC om tilldelningen av avtal om leverans av glas till Fiat och till Fiats dotterbolag Iveco. Enligt kommissionen visar dessa anteckningar att Soliver accepterade att inte konkurrera med AGC om tilldelning av kontrakt avseende leverans till Fiat, men i gengäld krävde att AGC höjde sina priser gentemot Iveco.
- 49 Vad vidare gäller år 2002, har kommissionen ingett ett protokoll från ett telefonsamtal den 29 maj 2002 mellan K. H., Solivers försäljningsansvarige, och anställda hos Saint-Gobain, av vilket det enligt kommissionen framgår att Soliver informerade om kartellen mellan de tre stora tillverkarna.
- 50 Vad slutligen gäller år 2003, har kommissionen grundat sig på de förklarande anteckningarna från en anställd hos AGC, av vilka det enligt kommissionen framgår att AGC och Soliver kontaktade varandra för att diskutera kontraktet för leverans av sidofönster till den nya modellen av Volkswagen Passat.
- 51 Kommissionen anser att dessa olika indicier räcker för att fastställa att Soliver var delaktig i kartellen, särskilt i ett sammanhang där det ofta visar sig vara nödvändigt att rekonstruera vissa detaljer med hjälp av slutledning. Den omständigheten att ett företag inte har deltagit i samtliga led i en konkurrensbegränsande samverkan eller att det endast har spelat en mindre roll vid sitt deltagande är irrelevant för att visa att företaget var delaktigt i överträdelsen. Detta gäller desto mer i förevarande fall då Soliver är en aktör av mindre betydelse på den berörda marknaden och det därmed inte var nödvändigt att inom ramen för kartellen uttryckligen koordinera samtliga kontraktstilldelningar med detta företag.
- 52 Enligt kommissionen hade inte Soliver utan kartellen kunnat ingå ett avtal med AGC/Splintex om att leverera bilglas till Fiat. Det följer härav att Soliver, genom att ingå detta avtal och avtalet avseende Volkswagen Passat med Saint-Gobain, åtminstone rimligen kunde anta att dessa avtal var en del av en större övergripande plan som bestod i att dela upp leveransen av bilglas och att hålla de deltagande företagens marknadsandelar stabila. De omständigheter under vilka Soliver beslutade att delta i överträdelsen är utan betydelse i detta hänseende.
- 53 Detta mål skiljer sig dessutom från mål T-28/99, Sigma Technologie mot kommissionen, i vilket förstainstansrätten meddelade dom den 20 mars 2002 (REG 2002, s. II-1845), som kännetecknades av att kartellen hade en komplex struktur med dels nationella nivåer, dels en europeisk nivå.

Kommissionen har även gjort gällande att det visserligen tydligt framgår i ett av Asahis och Glaverbels uttalanden att de utpekade Soliver som utomstående till kartellen, men att detta uttalande avsåg en tilldelning av ett specifikt kontrakt och att det därmed inte kan bevisas att Soliver stod helt utanför kartellen.

- 54 Kommissionen har slutligen erinrat om, såsom den angav i skäl 89 i det angripna beslutet, att de tre stora tillverkarna av bilglas redan före den tidpunkt då Soliver anses ha blivit delaktig i kartellen hade planerat att tilldela glasleveranskontrakten till Soliver och de hade därmed planerat att Soliver skulle få en roll när den övergripande planen för kartellen genomfördes. Kommissionen illustrerade detta genom att dels hänvisa till ett möte mellan anställda hos Saint-Gobain och hos AGC den 27 oktober 2000 på ett hotell vid flygplatsen i Bryssel (Belgien) som bland annat handlade om uppdelningen av leveransen av glas till fordonet Audi A6, dels till ett möte mellan anställda hos Saint-Gobain, Pilkington och hos AGC/Splintex den 9 november 2000 på ett hotell vid flygplatsen Charles-de-Gaulle i Paris, som handlade om tilldelning av kontraktet avseende leverans av sidofönster till Fiat Punto. Vid förhandlingen tillade kommissionen även att dessa hänvisningar till Soliver, oavsett om de gjordes före den tidpunkt då Soliver anses ha blivit delaktig i överträdelsen, bekräftar att Soliver kände till eller måste ha känt till den övergripande kartellen mellan de tre stora bilglastillverkarna.

Tribunalens bedömning

Huruvida sökandens argument är välgrundat

– Inledande synpunkter och erinran om principerna

- 55 Det framgår av det angripna beslutet att den omtvistade kartellen bestod av en samordnad uppdelning av kontrakt om leverans av bilglas till nästan samtliga biltillverkare inom EES genom koordinering av prispolitik, rabatter och strategier för leveranser till kunder. Syftet med kartellen, som pågick mellan mars 1998 och mars 2003, var enligt det angripna beslutet att säkerställa en övergripande stabilitet för de olika deltagarnas marknadsandelar. Det anordnades regelbundet möten mellan deltagarna, inte bara för att diskutera hur framtida leveransavtal skulle tilldelas, utan även för att säkerställa att de beslut som fattats vid de tidigare mötena och kontakterna följdes upp. Det beslutades om korrigerande åtgärder i form av ömsesidig kompensation när den tidigare överenskomna fördelningen inte räckte för att garantera stabila marknadsandelar för deltagarna. Eftersom de särskilt motiverades av denna gemensamma ekonomiska målsättning utgjorde dessa samverkanskontakter enligt kommissionen en enda, fortlöpande överträdelse av artikel 81.1 EG.
- 56 Soliver, som är en aktör som är betydligt mindre än Saint-Gobain, Pilkington och AGC på bilglasmarknaden, har i första hand bestritt att det varit delaktigt i denna enda, fortlöpande överträdelse. Även om Soliver har medgett att det haft vissa olämpliga kontakter med konkurrenter, har företaget i huvudsak hävdat att det inte har deltagit i något av klubbmötena mellan dessa tillverkare, under vilka Soliver hade kunnat bli informerad om den övergripande planen med kartellen och de omständigheter som utgjorde kartellen.
- 57 Tribunalen erinrar härvid, med hänsyn till de aktuella överträdelsernas art och till arten av och strängheten i de därtill knutna sanktionsåtgärderna, om att oskuldspresumtionen, som bland annat följer av artikel 48.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och av artikel 6.2 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), är tillämplig i sådana förfaranden rörande åsidosättande av de konkurrensregler som är tillämpliga på företag som kan leda till böter eller viten (se, för ett liknande resonemang, domstolens domar av den 8 juli 1999 i mål C-199/92 P, Hüls mot kommissionen, REG 1999, s. I-4287, punkterna 149 och 150, och i

mål C-235/92 P, Montecatini mot kommissionen, REG 1999, s. I-4539, punkterna 175 och 176, samt förstainstansrättens dom av den 12 september 2007 i mål T-36/05, Coats Holdings och Coats mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 70).

- 58 Av detta följer dels att kommissionen ska förete den bevisning som krävs för att på ett tillfredsställande sätt visa förekomsten av de faktiska omständigheter som utgör en överträdelse av artikel 81 EG (domstolens dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen, REG 1998, s. I-8417, punkt 58, och av den 8 juli 1999 i mål C-49/92 P, kommissionen mot Anic Partecipazioni, REG 1999, s. I-4125, punkt 86), dels att rätten, om den anser att det föreligger tvivel, ska ge företräde åt den lösning som gynnar det företag till vilket beslutet om fastställande av överträdelsen riktas (se tribunalens dom av den 24 mars 2011 i mål T-379/06, Kaimer m.fl. mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 47 och där angiven rättspraxis). I detta sammanhang ankommer det bland annat på kommissionen att styrka samtliga omständigheter som visar att ett företag har deltagit i en sådan överträdelse och att det är ansvarigt för överträdelsens olika delar (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 86). Härav följer att ett företags delaktighet i en samverkan inte kan härledas från en spekulation som grundar sig på oprecisa uppgifter (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Kaimer m.fl. mot kommissionen, punkterna 69–71).
- 59 Dessutom är det vanligt att den verksamhet som konkurrensbegränsande förfaranden och avtal medför bedrivs i hemlighet, att mötena äger rum i hemlighet och att därtill hörande dokumentation begränsas till ett minimum. Härav följer att även om kommissionen upptäcker handlingar som uttryckligen bekräftar att aktörer har haft otillåten kontakt med varandra, så är dessa vanligtvis fragmentariska och spridda, varför det ofta visar sig vara nödvändigt att rekonstruera vissa detaljer med hjälp av slutledning. I de flesta fall måste således förekomsten av ett konkurrensbegränsande förfarande eller avtal härledas ur ett antal sammanträffanden och indicier som när de beaktas tillsammans kan, när annan hållbar förklaring saknas, utgöra bevis för att en överträdelse av konkurrensreglerna har skett (domstolens dom av den 7 januari 2004 i de förenade målen C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. I-123, punkterna 55–57, och av den 25 januari 2007 i de förenade målen C-403/04 P och C-405/04 P, Sumitomo Metal Industries och Nippon Steel mot kommissionen, REG 2007, s. I-729, punkt 51). Dessa konstateranden är även analogt tillämpliga på bevisning för att ett företag har varit delaktigt i en överträdelse av konkurrensrätten.
- 60 Vidare kan de avtal och samordnade förfaranden som avses i artikel 81.1 EG med nödvändighet endast vara resultatet av överenskommelser mellan flera företag, som tillsammans deltar i överträdelsen men på olika sätt, bland annat beroende på den berörda marknads egenheter och varje enskilt företags ställning på marknaden, de eftersträvade målen och de valda eller planerade åtgärderna för genomförande. Att varje företag deltar i överträdelsen under individuella förutsättningar räcker följaktligen inte för att företaget inte ska kunna hållas ansvarigt för hela överträdelsen, inbegripet åtgärder som materiellt sett genomförs av andra deltagande företag, men som vidtas i samma konkurrensbegränsande syfte eller resultat (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkterna 79 och 80, och tribunalens dom av den 6 mars 2012 i mål T-53/06, UPM-Kymmene mot kommissionen, punkt 53).
- 61 Ett företag som har deltagit i en enda, komplex överträdelse genom egna beteenden, som omfattas av begreppen avtal eller samordnat förfarande med konkurrensbegränsande syfte i den mening som avses i artikel 81.1 EG och som syftade till att bidra till förverkligandet av överträdelsen i dess helhet, kan således även vara ansvarigt för andra företags beteenden inom ramen för samma överträdelse under hela den tid som företaget deltog i överträdelsen (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 83, och domen i det ovan i punkt 60 nämnda målet UPM-Kymmene mot kommissionen, punkt 52).

- 62 Förekomsten av en enda, fortlöpande överträdelse innebär emellertid inte nödvändigtvis att ett företag som deltar i en viss del av överträdelsen kan hållas ansvarigt för hela överträdelsen. Det krävs dessutom att kommissionen visar att företaget kände till att de andra företagen bedrev konkurrensbegränsande verksamhet på europeisk nivå eller borde ha kunnat förutse denna verksamhet. Att ett avtal som ett företag är part i har samma syfte som en övergripande kartell är inte tillräcklig grund för att företaget ska hållas ansvarigt för att ha deltagit i den övergripande kartellen. Artikel 81.1 EG är nämligen inte tillämplig såvida det inte föreligger en gemensam vilja hos de berörda parterna (se tribunalens dom av den 19 maj 2010 i mål T-18/05, IMI m.fl. mot kommissionen, REU 2010, s. II-1769, punkt 88 och där angiven rättspraxis).
- 63 Det är således bara om företaget, då det är part i ett avtal, kände till eller borde ha känt till att det därigenom ingick i den övergripande kartellen som dess deltagande i avtalet kan anses visa att det även var med i kartellen (tribunalens dom i det ovan i punkt 53 nämnda målet Sigma Technologie mot kommissionen, punkt 45, av den 16 november 2011 i mål T-59/06, Low & Bonar och Bonar Technical Fabrics mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 61, och av den 30 november 2011 i mål T-208/06, Quinn Barlo m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. II-7953, punkt 144). Med andra ord ska det styrkas att det aktuella företaget avsåg att genom sitt eget beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som deltagarna eftersträvade, och att det hade kännedom om de konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller som genomfördes av andra företag i samma syfte eller att företaget rimligen kunde förutse dem och att det var berett att godta den risk som detta innebar (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkterna 83, 87 och 203, domstolens dom av den 6 december 2012 i mål C-441/11 P, kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 42 och av den 11 juli 2013 i mål C-444/11 P, Team Relocations m.fl. mot kommissionen, punkt 50).
- 64 Det berörda företaget ska således känna till den allmänna omfattningen och de väsentliga särdragen i den övergripande kartellen (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 14 december 2006 i de förenade målen T-259/02-T-264/02 och T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich m.fl. mot kommissionen, REG 2006, s. II-5169, punkterna 191 och 193, och tribunalens dom av den 24 mars 2011 i mål T-385/06, Aalberts Industries m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. II-1223, punkterna 111–119).
- 65 Om så är fallet, kan den omständigheten att ett företag inte har deltagit i samtliga led i en överträdelse eller att det har haft en mindre roll vad avser de aspekter där det deltagit i överträdelsen, enbart beaktas vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen var, och i förekommande fall när bötesbeloppet fastställs (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkt 90, och förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-295/94, Buchmann mot kommissionen, REG 1998, s. II-813, punkt 121).
- 66 I förevarande fall har det inte bestritts att Soliver inte deltog i samtliga led av överträdelsen. Kommissionen har dessutom medgett att Soliver inte deltog i något möte i egentlig mening med de så kallade företrädarna för klubben, vare sig under den period som föregick den period då Soliver enligt kommissionen deltog i den omtvistade kartellen eller under den sistnämnda perioden.
- 67 Av detta följer att kommissionen, för att fastställa att Soliver var delaktig i den enda, fortlöpande överträdelse som avses i det angripna beslutet, i enlighet med de principer som angetts ovan i punkterna 60–64 ska styrka inte enbart att de kontakter mellan Soliver å ena sidan och AGC/Splintex och Saint-Gobain å andra sidan som ägde rum mellan november 2001 och mars 2003 var av konkurrensbegränsande karaktär, utan även att Soliver kände till eller rimligen kunde antas känna till dels att kontakterna syftade till att bidra till förverkligandet av den övergripande planen med kartellen, dels den allmänna omfattningen och de väsentliga särdragen i kartellen, som det erinrats om ovan i punkt 55.

- Den konkurrensbegränsande karaktären hos kontakterna mellan Soliver och vissa av dess konkurrenter
- 68 Enligt det angripna beslutet framgår det av flera handlingar och indicier att Soliver genom sitt eget beteende deltog i förverkligandet av målsättningen med den övergripande kartellen. Kommissionen har särskilt understrukit att Soliver har haft sådana kontakter som visar att företaget var delaktigt i den enda, fortlöpande överträdelsen i slutet av år 2001 (med AGC/Splintex), i maj 2002 (med Saint-Gobain) och under första kvartalet av år 2003 (med AGC/Splintex).
- 69 Vad gäller år 2001 framgår det enligt kommissionen av de förklarande anteckningar som upprättades av den före detta direktören för Solivers produktionsavdelning, att en av Solivers representanter, D., diskuterade med en anställd hos AGC/Splintex om tilldelningen av kontrakt om leverans av bilglas till Fiat och till Fiats dotterbolag Iveco. Enligt kommissionen styrker dessa anteckningar att Soliver accepterade att inte konkurrera med AGC/Splintex om tilldelning av kontrakt om leverans till Fiat. Soliver krävde i gengäld att AGC/Splintex höjde sina priser gentemot tillverkaren av nyttofordon, Iveco. Vad vidare gäller år 2002, har kommissionen ingett ett protokoll från ett telefonsamtal den 22 maj 2002 från anställda hos Saint-Gobain till K. H., som då var Solivers försäljningsansvarige, av vilket det enligt kommissionen framgår att Soliver informerades om kartellen mellan de tre stora tillverkarna. Vad slutligen gäller år 2003, har kommissionen grundat sig på anteckningar som upprättats av en anställd hos AGC, G., vilka enligt kommissionen visar att AGC och Soliver kontaktade varandra för att diskutera kontraktet för leverans av sidofönster till den nya modellen av Volkswagen Passat. Det framgår även av Asahis och Glaverbels muntliga uttalanden att Soliver deltog i den övergripande kartellen.
- 70 Tribunalen noterar för det första att det i den handling med referensnummer PDR12 som det hänvisas till i fotnoten på sidan 249 i det angripna beslutet och som bifogats svaromålet, visserligen finns en hänvisning till Soliver och till flera av Solivers konkurrenter ifråga om leverans av bildörrsfönster avsedda för Volkswagen Polo, men handlingen är daterad före den 29 juli 1999. Denna handling upprättades således mer än två år före det datum då Soliver ansågs ha blivit delaktigt i den omtvistade kartellen, nämligen den 19 november 2001. Härav följer att även om det antogs att handlingen avspeglar en konkurrensbegränsande kontakt vilken Soliver deltog i men vilken kommissionen valde att inte tillskriva Soliver något ansvar för, kan den inte anses visa att Soliver deltog i den enda, fortlöpande överträdelsen mellan den 19 november 2001 och den 11 mars 2003 som avses i det angripna beslutet.
- 71 Vidare, även om det i flera avsnitt av Asahis och Glaverbels uttalanden av den 25 februari och den 14 mars 2005 hänvisas till vissa kontakter mellan Saint-Gobain och Soliver under år 2000, fann inte kommissionen i det angripna beslutet att dessa kontakter visar att Soliver var delaktig i den övergripande kartellplanen mellan klubbmedlemmarna. Det framgår således av det angripna beslutet att trots att Solivers situation hade diskuterats av klubbmedlemmarna före november 2001, i och med att de försökte få företaget att delta i diskussionen genom att dra nytta av att Soliver i motsats till dem inte hade någon möjlighet att själv framställa planglas, gjorde kommissionen bara gällande att Soliver hade blivit delaktigt i den enda, fortlöpande överträdelsen från och med den 19 november 2001, då vissa kontakter ägde rum mellan Soliver och AGC/Splintex.
- 72 Det framgår dessutom av de anteckningar som upprättades mellan den 19 november 2001 och den 12 december 2001 av H., som då var direktör för Solivers produktionsavdelning, att Soliver, genom representanten för Italien, D., hade haft vissa samverkanskontakter med AGC/Splintex. Även om det av dessa anteckningar inte går att dra slutsatsen att fanns ett rättsstridigt avtal i den mening som avses i artikel 81.1 EG, tyder de åtminstone på att D. och M., som då var direktör för Splintex, under denna period förde diskussioner om Ivecos och Fiats konton som var av konkurrensbegränsande karaktär. För övrigt har Soliver i sitt svar på meddelandet om invändningar medgett att de åtgärder som Solivers representant vidtog i detta hänseende var olämpliga.

- 73 Kommissionen har dessutom ingett protokollet från ett telefonsamtal den 22 maj 2002 från D. W. och V. G., som då var ansvariga för Saint-Gobains stora konton, till K. H., som då var försäljningschef hos Soliver. Protokollet på en sida beslagtogs i Solivers lokaler.
- 74 Det framgår av protokollet att D. W och V. G uppgav för K. H att Fiat hade informerat Saint-Gobain om att Fiat hade fått ett "extremt bra erbjudande" från en "mindre leverantör" som gällde fönsterglas till Lancia Lybra och att Fiat hade meddelat Saint-Gobain att sistnämnda företag endast kunde behålla förevarande marknad om det gav nya erbjudanden och erbjöd nya priser. Enligt protokollet hänvisade de ansvariga för Saint-Gobains stora konton därefter till ett "tydligt avtal om glaset" med Soliver, enligt vilket ingen av parterna i avtalet skulle sätta "absurda priser och i synnerhet inte för projekt som den andra parten hade förvärvat". De ansvariga för Saint-Gobains stora konton tillade att de ansåg att Soliver genom sitt beteende hade "begått ett misstag ... utan samordning". I detta avseende insisterade Saint-Gobain på det befintliga samarbetet mellan de tre stora bilglastillverkarna rörande modellerna Opel Frontera, Audi A3, Audi A6 och Volkswagen Passat. Det framgår även av protokollet att Saint-Gobain bad om ett möte i Aachen (Tyskland) för att diskutera "Lybra och andra kommande projekt", vilket K. H. tolkade som en hänvisning till Volkswagen Passat. Slutligen avslutas protokollet med följande kommentar: "Vänligen spara inte denna handling, inga spår ska finnas kvar av konversationen."
- 75 Enligt Soliver påvisar protokollet endast Saint-Gobains missnöje avseende Solivers konkurrensmässiga priser som företaget tillämpade vid leveransen av glas till Fiat, i synnerhet ifråga om glaset till Lancia Lybra.
- 76 Denna tolkning kan inte godtas. Det går nämligen att av protokollets lydelse härleda att missnöjet hos de ansvariga för Saint-Gobains stora konton gentemot Soliver berodde på att Soliver hade åsidosatt ett avtal med Saint-Gobain om leverans av bilglas till Lancia Lybra. Vid tillämpningen av artikel 81.1 EG är det emellertid överflödigt att ta hänsyn till det faktiska resultatet av ett avtal när det framgår att syftet med detta är att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen på den gemensamma marknaden (domstolens dom av den 2 oktober 2003 i mål C-198/99 P, Ensidesa mot kommissionen, REG 2003, s. I-11111, punkt 60, och av den 21 september 2006 i mål C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektronisch Gebied mot kommissionen, REG 2006, s. I-8725, punkt 136). Det förhållandet att ett företag som deltar i ett avtal om uppdelning av marknaden inte därefter iakttar de överenskomna priserna och kvoterna innebär inte att detta ska frias från ansvar (domstolens dom av den 11 juli 1989 i mål 246/86, Belasco m.fl. mot kommissionen, REG 1989, s. 2117, förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-141/89, Trefileurope mot kommissionen, REG 1995, s. II-791, punkt 60, samt, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom i mål T-148/89, Trefilunion mot kommissionen, REG 1995, s. II-1063, punkt 79).
- 77 Kommissionen har vidare hänvisat till anteckningar som upprättades av G., som då var försäljningsdirektör hos AGC/Splintex, under januari och mars 2003, för att illustrera de kontakter som ägde rum mellan Soliver och företrädare för AGC/Splintex och för Saint-Gobain avseende den nya modellen av Volkswagen Passat. Dessa anteckningar innehåller en samling uppgifter om olika delar av glas till den nya Volkswagen Passat, bland annat priser. I anteckningarna omnämns vid flera tillfällen en "kompensation" mellan bilglastillverkare och verkar tyda på att Soliver skulle tillverka 10 000 delar laminerat glas per år.
- 78 Såsom även Soliver har medgett, kontaktade det AGC/Splintex per telefon vid flera tillfällen i början av år 2003 för att diskutera leveransen av glas till den nya modellen av Volkswagen Passat. Soliver har dock gjort gällande att företaget inte under några omständigheter fick någon försäkran om att det kunde förlita sig på detta kontrakt och att Volkswagens slutgiltiga beställning av glas kunde förklaras av Solivers konkurrensmässiga erbjudande och av den "utmärkta kvaliteten på den produkt som Soliver [hade] levererat till den tidigare modellen av Passat till ett mycket konkurrensmässigt pris". Soliver har

även hävdat att de tre stora bilglastillverkarna redan år 2001 hade beslutat att dela upp leveransen till den nya modellen av Volkswagen Passat mellan Saint-Gobain, Pilkington och Soliver själv på samma sätt som för den tidigare modellen, och detta oavsett Solivers vilja.

- 79 Dessa förklaringar kan inte godtas. G:s anteckningar som kommissionen gett in kommer visserligen inte från Soliver själv. Det ska dock understrykas att Soliver i sitt svar på meddelandet om invändningar erkände att de kontakter som företaget hade med AGC i början av år 2003 var olämpliga. Flera avsnitt i Asahis och Glaverbels uttalanden styrker för övrigt att Soliver, vid telefonkontakter med AGC/Splintex år 2003, bad om ett kontrakt avseende leverans av sidofönster till den nya modellen Volkswagen Passat, för att bibehålla den marknad som företaget hade erhållit för den föregående modellen av samma bil. Enligt samma uttalanden gav Saint-Gobain och AGC/Splintex sitt samtycke till att Soliver skulle fortsätta att leverera sidoglas till den nya Volkswagen Passat. Det framgår dessutom av protokollet från telefonsamtalet den 22 maj 2002 mellan K. H. å ena sidan och D. W. och V. G. å andra sidan, som nämns i punkterna 73–76 ovan, att Soliver från det ögonblicket kände till Saint-Gobains avsikt att diskutera uppdelningen av leveransen av glas till den nya modellen Volkswagen Passat.
- 80 Det ska således anses utrett att Soliver i början av år 2003 hade samverkanskontakter med AGC/Splintex om leveransen av sidofönster till den nya modellen av Volkswagen Passat. Den omständigheten att de tre stora bilglastillverkarna redan år 2001 utan att rådgöra med Soliver hade beslutat att leveransen av glas till denna nya modell skulle delas upp mellan Saint-Gobain, Pilkington och Soliver, på samma sätt som hade skett för den föregående modellen, är utan betydelse i detta avseende. Även om det antas att så var fallet, framgår det nämligen av handlingarna i målet att den nya modellen av Volkswagen Passat föranledde specifika samverkansdiskussioner som den här gången innefattade Soliver.
- 81 Således framgår det av det ovan anförda resonemanget att kommissionen inte begick något fel när den konstaterade att Soliver hade vissa konkurrensbegränsande bilaterala kontakter med dels AGC/Splintex, dels Saint-Gobain, mellan november 2001 och mars 2003.

– Solivers delaktighet i klubbmedlemmarnas övergripande kartell på bilglasmarknaden

- 82 I enlighet med de principer som tribunalen har erinrat om ovan i punkterna 60–64, räcker det inte att konstatera att Soliver hade vissa konkurrensbegränsande bilaterala kontakter med AGC/Splintex och Saint-Gobain mellan november 2001 och mars 2003, för att Soliver ska kunna anses ha deltagit i den enda, fortlöpande överträdelse som avses i det angripna beslutet. Eftersom det inte har bestritts att Soliver inte deltog i något av klubbmötena i egentlig mening, ska det dels prövas huruvida Soliver kände till eller måste ha känt till att den samverkan som företaget deltog i ingick i den övergripande planen med denna enda, fortlöpande överträdelse, såsom det har erinrats om ovan i punkt 55, dels huruvida Soliver kände till eller måste ha känt till den allmänna omfattningen och de väsentliga särdragen i den övergripande kartellen.
- 83 Tribunalen ska således pröva om kommissionen begick något fel när den slog fast att Soliver kände till eller måste ha känt till att de samverkanskontakter som behandlats ovan i punkterna 68–81 ingick i en kartell som omfattade hela marknaden för leverans av bilglas i EES, genom koordinering av prispolitik, rabatter och strategier för leveranser till kunder för att upprätthålla en övergripande stabilitet hos deltagarnas ställning på marknaden och som åtföljdes av en regelbunden uppföljning av marknadsandelarna och av en korrigeringsmekanism (se, analogt, domen i det ovan i punkt 65 nämnda målet Buchmann mot kommissionen, punkterna 118–122).
- 84 I detta hänseende ska det för det första påpekas att Soliver i den skrivelse där den omtvistade kartellen angavs, vilken skickades till kommissionen från en tysk advokat för en anonym klients räkning (se ovan punkt 4), inte beskrevs som ett företag som hade varit delaktigt i kartellen.

- 85 För det andra ska det understrykas att kommissionen i skälen 113 och 114 i det angripna beslutet hänvisade till två viktiga klubbmöten som hölls den 6 december 2001 och den 10 juli 2002, vid vilka dessa företag gjorde en övergripande bedömning av den omtvistade kartellens funktionssätt och de anpassningar som var nödvändiga att göra för att på ett effektivt sätt kunna fortsätta med sin samverkan avseende marknadsandelarna. Vid dessa möten utarbetades tabeller, i vilka det angavs vissa prognoser eller målsättningar för de tre företagens respektive marknadsandelar.
- 86 Det är emellertid utrett att Soliver inte deltog i något av dessa två möten, trots att de ägde rum under den period som kommissionen har fastställt att företaget deltog i överträdelsen. Dessutom nämndes inte Soliver i tabellerna över prognoserna för marknadsandelar som hade upprättats av de tre stora bilglastillverkarna vid dessa möten.
- 87 För det tredje går det inte att av de handskrivna anteckningar som undersöktes ovan i punkterna 72–80 dra slutsatsen att Soliver måste ha förstått att företaget genom att ha vissa bilaterala konkurrensbegränsande kontakter med AGC/Splintex och Saint-Gobain i slutet av år 2001, under år 2002 och i början av år 2003, kom att ingå i en övergripande kartell som syftade till att säkerställa kartelldeltagarnas marknadsandelar inom hela EES.
- 88 På flera ställen i de anteckningar som upprättades av en av Solivers anställda i november och december 2001 finns visserligen uppgifter som tyder på att Soliver kände till att det fanns en samordning mellan de tre stora bilglastillverkarna, som gick utöver den italienska marknaden. Av anteckningarna av den 19 november 2001 framgår det således att ”M. är positiv till en samverkan mellan Splintex och Soliver, eftersom de är samordnade med Saint-Gobain och Pilkington ...”, och av anteckningarna av den 30 november 2001 framgår att ”M. på ett sådant möte [troligen vill] diskutera bilglas i alla länder och inte endast i Italien”. Det framgår även av anteckningarna av den 30 november 2001 att Soliver var medvetet om att M. sannolikt skulle försöka att utvidga diskussionen till Europa, även om det av samma anteckningar framgår att Soliver inför mötet med M. den 4 december 2001 instruerade D. att ”endast prata om den italienska marknaden”. Det framgår vidare av anteckningarna av den 12 december 2001 att detta möte visserligen ägde rum, men att D. var ”väldigt vag” avseende detta och att det vid det tillfället ”inte längre var fråga om något möte [mellan S. B., då Solivers direktör, och M., Splintex direktör]”. I samma anteckningar framhöll H. igen sitt ”intryck [att] D. diskuterade andra problem med M. som inte hade något att göra med [Soliver]”.
- 89 I protokollet över telefonsamtalet den 29 maj 2002 hänvisades det visserligen också till ett ”samarbete” mellan de tre stora glastillverkarna gällande fyra bilmodeller tillhörande två koncerner inom bilsektorn, nämligen General Motors för Opel Frontera och Volkswagen för Audi A3 och A6 samt Volkswagen Passat. Med hänsyn till dessa kontacters karaktär och det sammanhang i vilket de ägde rum, kunde Soliver rimligen anta att samordningen eller samarbetet i fråga var av konkurrensbegränsande karaktär. Soliver har för övrigt i sitt svar på meddelandet om invändningar medgett att de omfattande prishöjningar av planglas som det ställdes inför särskilt i början av år 2001 fick företaget att fundera över om det förekom samverkanskontakter mellan de tre stora glastillverkarna.
- 90 Dessa omständigheter är dock inte tillräckliga för att styrka att Soliver kände till eller måste ha känt till den allmänna målsättning att stabilisera marknaden för bilglas som klubbmedlemmarna eftersträvade genom flera samordnade förfaranden som omfattade nästan samtliga biltillverkare. Hänvisningarna till ”samordningar” eller till ett ”samarbete” ger således inga upplysningar om arten eller omfattningen av kartellen mellan de tre stora bilglastillverkarna. På samma sätt går det inte att av hänvisningen till ett samarbete om fyra särskilda bilmodeller som tillhör endast två koncerner inom bilsektorn, dra slutsatsen att Soliver måste ha känt till kartellens allmänna omfattning, vilken syftade till att stabilisera hela marknaden, eftersom en sådan hänvisning kan ha uppfattats så, att den avspeglade punktvisa konkurrensbegränsande förfaranden vad gäller tilldelningen av vissa leveranskontrakt, utan att för den sakens skull inbegripa en allmän målsättning att bibehålla deltagarnas marknadsandelar.

- 91 Av dessa skäl visar inte heller de handlingar som kommissionen lagt fram att Soliver kände till eller måste ha känt till de väsentliga beståndsdelarna i den omtvistade kartellens funktionssätt. För det första samordnades härvid prispolitik, rabatter och strategier av leveranser till biltillverkare. För det andra organiserade klubbmedlemmarna regelbundet bilaterala möten och trepartsmöten för att följa upp marknadsandelarna och granska hur den samverkan ifråga om tilldelning av bestämda leveransavtal som hade beslutats vid tidigare möten konkret hade genomförts. För det tredje fattades beslut om korrigerande åtgärder i form av kompensation för vissa leveranskontrakt, när tilldelningen av ett leveranskontrakt inte skedde som det var bestämt, för att det övergripande utbudet på EES-nivå skulle överensstämma med den överenskomna fördelningen.
- 92 De anteckningar som upprättades år 2003 av en anställd hos AGC/Splintex föranleder ingen annan bedömning. Dels är det fråga om interna anteckningar inom AGC/Splintex, dels innehåller de ändå inga uppgifter som visar att Soliver kände till eller måste ha känt till den omtvistade kartellens allmänna omfattning och väsentliga beståndsdelar, såsom de beskrivs ovan.
- 93 För det fjärde kommenterade Asahi och Glaverbel i ett uttalande till kommissionen den 19 december 2005, vissa anteckningar som upprättats av B., före detta försäljningsansvarig hos AGC/Splintex. I uttalandet beskriver Asahi och Glaverbel Soliver som en utomstående i förhållande till kartellen mellan klubbmedlemmarna. I motsats till vad kommissionen har hävdad, gjordes emellertid inte denna beskrivning med avseende på tilldelningen av ett specifikt kontrakt, utan med avseende på uppdelningen av medlemmarnas marknadsandelar gällande tillverkaren Fiat, såsom denna framgår av B:s anteckningar från klubbmötet den 30 april 2002. Beskrivningen avsåg således inte endast en period under vilken Soliver enligt kommissionens bedömning var delaktig i överträdelsen, utan den avsåg dessutom en av de tillverkare med avseende på vilken kommissionen fastställde att det hade förekommit samverkanskontakter mellan Soliver och AGC/Splintex, på grundval av handskrivna anteckningar som en av Solivers anställda hade fört under november och december 2001, det vill säga flera månader före mötet den 30 april 2002.
- 94 Asahi och Glaverbel angav dessutom i samma avsnitt i uttalandet att när en konkurrent till en av klubbmedlemmarna erhöll ett kontrakt – och i detta avseende nämndes Soliver – gavs det ingen kompensation för en sådan tilldelning av ett leveranskontrakt. Denna handling tyder således på att under den tidsperiod då kommissionen emellertid hade fastställt att Soliver var delaktig i den enda, fortlöpande överträdelse som var föremål för det angripna beslutet, aktualiserades inte systemet med kompensation mellan klubbmedlemmarna om en biltillverkare gav ett leveranskontrakt till Soliver. Såsom särskilt noteras ovan i punkterna 21 och 55, hade emellertid detta system en viktig plats i den omtvistade kartellens funktionssätt, eftersom det bidrog till att förverkliga målsättningen att bibehålla en övergripande stabilitet hos de deltagande företagens marknadsandelar, trots de fall där den inom klubben tidigare beslutade uppdelningen av leveranskontrakt inte konkretiserades.
- 95 För det femte kan tribunalen inte godta kommissionens argument att hänvisningarna till Soliver i anteckningarna från möten den 27 oktober och den 9 november 2000 inte endast visade att de tre stora bilglastillverkarna hade planerat att Soliver skulle få en roll när kartellens övergripande plan genomfördes, utan även att Soliver kände till eller måste ha känt till planen.
- 96 På denna punkt ska det anges att de två möten som kommissionen hänvisat till ägde rum mer än ett år före det datum som Soliver enligt kommissionen blev delaktig i den omtvistade överträdelsen. För övrigt bestred Soliver att företaget deltog i dessa diskussioner eller att en av deltagarna informerade Soliver om innehållet i diskussionerna. Vad gäller mötet den 9 november 2000, erkände dessutom kommissionen i skäl 294 i det angripna beslutet att det inte fanns någon bevisning för att anteckningarna från förevarande möte, i vilka det hänvisades till Soliver, hade upprättats av Soliver och översänts av en av deltagarna i Solivers namn.

- 97 Tribunalen anser således att dessa hänvisningar till Soliver i de anteckningar som upprättades mycket lång tid innan Soliver påbörjade sin påstådda delaktighet i överträdelsen och under möten som det inte är styrkt att Soliver deltog i, inte gör det möjligt att fastställa att Soliver kände till eller måste ha känt till den omtvistade kartellens allmänna omfattning och väsentliga särdrag, såsom dessa sammanfattats ovan i punkt 55.
- 98 För det sjätte föranleder kommissionens hänvisningar vid förhandlingen till olika utdrag från Asahis och Glaverbels uttalanden inte denna bedömning. Dels finns det i det angripna beslutet inte någon specifik motivering som förklarar hur dessa utdrag kan, oavsett om de läses tillsammans med de handskrivna anteckningar som prövats ovan i punkterna 72–80 och 87–92, visa att Soliver kände till eller måste ha känt till den övergripande kartellens allmänna omfattning och väsentliga särdrag samt att de kontakter som Soliver hade med konkurrenter mellan slutet av år 2001 och mars 2003 ingick i genomförandet av kartellen. Dels kan dessa utdrag inte under några omständigheter föranleda en sådan slutsats.
- 99 För det sjunde och sista är inte skillnaden mellan sammanhanget i förevarande mål och sammanhanget i det ovan i punkt 53 nämnda målet Sigma Technologie mot kommissionen, som har betonats av kommissionen, avgörande i förevarande mål.
- 100 I motsats till förevarande mål kännetecknas förvisso målet Sigma Technologie mot kommissionen, som avsåg samordnade förfaranden inom sektorn för förisolerade fjärrvärmerör, i likhet med vad kommissionen har påpekat, av att kartellen var strukturerad i två nivåer, i förevarande fall en nationell och en europeisk nivå. Det var i det här sammanhanget som förstainstansrätten i det målet fann att kommissionen inte hade styrkt att Sigma Technologie, då den deltog i avtalet på den italienska marknaden, kände till eller borde ha förstått att de andra företagen bedrev konkurrensbegränsande verksamhet på Europa-nivå (domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet Sigma Technologie mot kommissionen, punkt 44).
- 101 Det finns dock ingen anledning till att tillämpningen av den princip som följer av domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet Sigma Technologie mot kommissionen – enligt vilken den omständigheten att ett avtal som ett företag är part i har samma syfte som en övergripande kartell inte räcker för att företaget ska hållas ansvarigt för den övergripande kartellen – ska begränsas till konkurrensbegränsande samverkan där avtal ingås på olika geografiska nivåer (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 65 nämnda målet Buchmann mot kommissionen, punkterna 118–122 samt, analogt, domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet Quinn Barlo m.fl. mot kommissionen, punkterna 142–151). Det enda kriterium som är avgörande för att fastställa om ett företag har deltagit i en övergripande konkurrensbegränsande samverkan är nämligen om företaget – när det deltog i det ena eller det andra avtalet eller i samordnade förfaranden – kände till eller borde ha känt till att det därmed kom att ingå i den övergripande samverkan och därigenom gav uttryck för sin anslutning till samverkan.
- 102 Det framgår emellertid av resonemanget ovan i punkterna 84–98 att kommissionen inte har inkommit med sådan bevisning i förevarande mål. Härvid saknar det betydelse att den omtvistade kartellen endast organiserades på EES-nivå.
- 103 Det ska på denna punkt även tilläggas att kommissionen inte har utvecklat sitt påstående att det, i motsats till vad som gällde för samverkan på den italienska marknaden i det ovan i punkt 53 nämnda målet Sigma Technologie mot kommissionen, är föga sannolikt att Solivers bilaterala diskussioner av konkurrensbegränsande karaktär med två av sina konkurrenter kunde vara meningsfulla om de inte utgjorde en del av en mer omfattande övergripande plan. Tvärtom var det, såsom redan angetts ovan i punkt 90, tänkbart att det vid vissa tillfällen beslutades om samordnade förfaranden för tilldelning av vissa leveranskontrakt, utan att dessa förfaranden för den sakens skull innebar en allmän målsättning att stabilisera marknadsandelar hos deltagarna i sådana förfaranden på bilglasmarknaden inom EES.

104 De omständigheter som kommissionen har anfört utgör således inte en tillräcklig samling indicier för att slå fast att Soliver deltog i den enda, fortlöpande överträdelse som inbegrep de tre stora bilglastillverkarna och som är föremål för det angripna beslutet.

105 I det här sammanhanget kan tribunalen inte heller godta kommissionens argument att Soliver inte tog offentligt avstånd från vad som hade sagts på klubbmedlemmarnas möten för att undkomma det ansvar som påstås vara knutet till Solivers delaktighet i den enda, fortlöpande överträdelse som klubbmedlemmarna har gjort sig skyldiga till. Ett sådant konstaterande skulle enbart ha varit relevant om kommissionen hade fullgjort sin bevisbörda, vilket inte är fallet här (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 6 januari 2004 i de förenade målen C-2/01 P och C-3/01 P, BAI och kommissionen mot Bayer, REG 2004, s. I-23, punkterna 62 och 63).

106 Av detta följer att talan ska bifallas på den första grunden.

Följderna, vad gäller ogiltigförklaring, av den rättsstridighet som fastställdes i samband med prövningen av den första grunden

107 Med hänsyn till vad som framkommit ovan i punkterna 68–81, nämligen att Soliver deltog i vissa bilaterala diskussioner av konkurrensbegränsande karaktär med AGC/Splintex och Saint-Gobain från november 2001 till mars 2003 ska tribunalen behandla frågan om vilka följder den rättsstridighet som fastställdes i samband med bedömningen av den första grunden får såvitt avser ogiltigförklaring.

108 Artikel 264 första stycket FEUF ska tolkas så, att den rättsakt som har angripits genom en talan om ogiltigförklaring endast ska förklaras ogiltig i den utsträckning talan är välgrundad (domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 36). Tribunalen får således inte utan vidare ogiltigförklara den angripna rättsakten i dess helhet enbart därför att den finner att sökandens talan är välgrundad utifrån en av de grunder som denne åberopat till stöd för sin talan om ogiltigförklaring. Ogiltigförklaring av rättsakten i dess helhet får nämligen inte ske om det tydligt framgår att nämnda grund endast avser en viss aspekt av den angripna rättsakten och därför endast ger stöd för att ogiltigförklara en del av densamma (domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

109 Om ett företag har deltagit direkt i ett eller flera av de konkurrensbegränsande beteenden som tillsammans utgör en enda, fortlöpande överträdelse, men det inte har styrkts att företaget avsåg att genom sitt eget beteende bidra till att uppnå de gemensamma mål som de andra deltagarna eftersträvade och att det hade kännedom om de andra konkurrensbegränsande beteenden som planerades eller genomfördes av nämnda deltagare i strävan efter samma mål, eller att företaget rimligen kunde förutse dem och att det var berett att godta den risk som de innebar, har således kommissionen endast rätt att hålla företaget ansvarigt för de beteenden som det direkt har deltagit i och för de beteenden som planerades eller genomfördes av de andra deltagarna i strävan efter samma mål som det aktuella företaget och vilka det styrkts att företaget kände till eller rimligen kunnat förutse och att företaget varit berett att godta den risk som de innebar (domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 44). Detta innebär emellertid inte att detta företag undgår sitt ansvar för de beteenden som det visats att det har deltagit i eller som det faktiskt kan hållas ansvarigt för (domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 45).

110 Det är emellertid endast möjligt att på detta sätt dela upp ett kommissionsbeslut i vilket en övergripande kartell kvalificeras som en enda, fortlöpande överträdelse om, för det första, det berörda företaget under det administrativa förfarandet gavs möjlighet att inse att inte endast deltagandet i överträdelsen lades företaget till last, utan även vissa beteenden som utgjorde denna överträdelse, och

således kunde försvara sig mot dessa påståenden, och, för det andra, att det aktuella beslutet är tillräckligt tydligt i detta hänseende (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet kommissionen mot Verhuizingen Coppens, punkt 46).

- 111 I förevarande mål har kommissionen i dupliken hävdad att den samlade bevisningen om de bilaterala kontakterna mellan Soliver och AGC/Splintex och Saint-Gobain visar att det förekom samordnade förfaranden som är otillåtna enligt unionens konkurrensrätt.
- 112 Oavsett om detta påstående är välgrundat, kan det konstateras att Solivers deltagande i de bilaterala kontakter som företaget hade med AGC/Splintex och med Saint-Gobain från slutet av år 2001 och till mars 2003, i det angripna beslutet inte självständigt kvalificeras som en överträdelse av artikel 81 EG. Kommissionen påpekade för övrigt i skäl 498 i det angripna beslutet att "[det vore] konstlat att dela upp [de berörda företagens] fortgående beteende, som kännetecknas av en samlad målsättning, i flera separata överträdelser, när det tvärtom [rörde] sig om en enda överträdelse som gradvis tagit konkret form genom såväl avtal som samordnade förfaranden" (se, analogt, domstolens dom av den 4 juli 2013 i mål C-287/11 P kommissionen mot Aalberts Industries m.fl., punkt 65).
- 113 I enlighet med de principer som tribunalen erinrade om ovan i punkt 110, kan unionsdomstolen under sådana omständigheter inte själv göra en sådan kvalificering, eftersom det skulle inkräkta på kommissionens befogenheter enligt artikel 85 EG vad gäller beivrande och bekämpande av överträdelser av unionens konkurrensrätt.
- 114 Tribunalen finner därför, utan att det är nödvändigt att pröva övriga grunder, att artikel 1 d och artikel 2 d i det angripna beslutet, i dess lydelse enligt det rättade beslutet K(2009) 863 slutlig, ska ogiltigförklaras, i den mån det i beslutet fastställdes att Soliver mellan den 19 november 2001 och den 11 mars 2003 var delaktigt i en otillåten kartell på bilglasmarknaden i EES, dels i den mån Soliver av detta skäl ålades att betala böter på 4 396 000 euro.

Rättegångskostnader

- 115 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 116 Soliver har yrkat att svaranden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom kommissionen har tappat målet, ska Solivers yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (andra avdelningen)

följande:

- 1) **Artikel 1 d och artikel 2 d i kommissionens beslut K(2008) 6815 slutlig, av den 12 november 2008, angående ett förfarande för tillämpning av artikel 81 [EG] och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.125 – Bilglas), i dess lydelse enligt kommissionens beslut K(2009) 863 slutlig, av den 11 februari 2009, ogiltigförklaras dels i den mån det fastställdes att Soliver NV mellan den 19 november 2001 och den 11 mars 2003 var delaktigt i en otillåten kartell på bilglasmarknaden i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), dels i den mån Soliver av detta skäl ålades att betala böter på 4 396 000 euro.**
- 2) **Europeiska kommissionen ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Forwood

Dehousse

Schwarcz

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 oktober 2014.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Det angripna beslutet	3
Förfarandet och parternas yrkanden	6
Rättslig bedömning	6
Parternas argument	7
Tribunalens bedömning	9
Huruvida sökandens argument är välgrundat	9
– Inledande synpunkter och erinran om principerna	9
– Den konkurrensbegränsande karaktären hos kontakterna mellan Soliver och vissa av dess konkurrenter	12
– Solivers delaktighet i klubbmedlemmarnas övergripande kartell på bilglasmarknaden	14
Följderna, vad gäller ogiltigförklaring, av den rättsstridighet som fastställdes i samband med prövningen av den första grunden	18
Rättegångskostnader	19